

Voor een gezonde mond

ivoren kruis

Juni 2008

4

De stand van de mondgezondheid in Nederland kan een signaleringsfunctie vervullen in het gezondheidsbeleid.

Belang mondgezondheid onderschat

Mondgezondheid als belofte voor en voorspeller van gezondheid en gezond gedrag op latere leeftijd. Iedereen die de juiste houding, kennis en vaardigheden heeft aangeleerd om zijn gebit en mond adequaat te verzorgen, is ook vaardiger in preventie en zelfzorg bij het voorkomen van ernstiger vermijdbare ziektes. Denk aan het voorkomen van diabetes, hart- en vaatziekten en aan voedingsgedrag gerelateerde kankers.

Collectieve tandheelkundige preventie speelt als vanouds een belangrijke rol in het op jonge leeftijd ontdekken en aanleren van het morele besef, een positieve houding en de kennis en vaardigheid om gezond te blijven. De betekenis en het belang van een gezonde mond voor de algemene gezondheid wordt door beleidsmakers en het preventieveld onderschat. Het bevorderen van de mondgezondheid stond bijna honderd jaar geleden niet voor niets aan de wieg van het preventie- en gezondheidsbeleid in Nederland.

Het Ivoren Kruis is van mening dat er na de laatste gouden jaren van de vorige eeuw, opnieuw sprake is van een onderschatting van het belang van mondgezondheid bij kinderen, ouderen en risicogroepen.

Georganiseerde eerstelijnszorg en programmatische preventie

Het bestuur van het Ivoren Kruis heeft naar aanleiding van gesprekken met de leden van haar Adviescollege, NMT, GGD Nederland, gezondheidsbevorderende instellingen (GBI's), zoals het Centrum voor Gezond Leven van het RIVM, het Voedingscentrum, ActiZ (de organisatie van zorgondernemers) en het NIGZ, zorgverzekeraars en VWS eind 2007 het volgende vastgesteld:

- Preventie met betrekking tot mondgezondheid slaat bij een groot deel van de jeugd niet of onvoldoende aan.
- De openbare gezondheidszorg is de laatste jaren niet succesvol geweest in monitoren, bewaken en bevorderen van de mondgezondheid. Het wettelijk kader van de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV), met name het basispakket jeugd, is daarvoor ontoereikend.
- De Wet Publieke Gezondheid geeft niet meer garanties dan de huidige WCPV.

Het basispakket jeugdigen uit de WCPV wordt ongewijzigd overgeheveld. Deze wet biedt daarom niet het gewenste perspectief.

- De hoop is gevestigd op het optimaal benutten van de zorgverzekeringswet. Gesprekken over de praktische invulling van de mogelijkheden moeten worden afgewacht. Ook de NMT lijkt te kiezen voor deze strategie.
- Met de start van het programma Kies voor gaaf! heeft de NMT een belangrijke stap gezet in het versterken van de samenwerking in eigen kring.
- Versterken van programmatische preventie in nauwe samenwerking met de georganiseerde eerstelijnsgezondheidszorg lijkt volgens het Ivoren Kruis voor de komende vijf jaar een veelbelovende strategie.
- Met programmatische tandheelkundige preventie in de georganiseerde eerste lijn kunnen zowel de bekende risicogroepen als de gehele populatie worden bereikt.

Verzending

Deze nieuwsbrief is verzonden aan alle leden van het Ivoren Kruis en de NMT. Abonnees van het NtVM ontvangen de nieuwsbrief als bijlage. De adressenbestanden zijn zoveel mogelijk ontdubbeld.

Beleidsprioriteiten collectieve preventie

Het bestuur van het Ivoren Kruis stelt voor de komende vijf jaar de volgende beleidsprioriteiten als speerpunten te nemen in overleg met alle bij de mondgezondheid betrokken partners:

1. Elke stad of regio realiseert een toereikend en (algemeen) toegankelijk aanbod van individuele zorg/preventie in combinatie met doelgroepgerichte leefstijlpromotie.
2. De preventief opvoedende taak in het kader van prenatale zorgverlening wordt geactiveerd.
3. De preventief opvoedende taak van de georganiseerde eerstelijnsgezondheidszorg voor 0-21 jarigen wordt geactiveerd.
4. Elke stad of regio realiseert een oproepsysteem vanaf 2 jaar, te onderhouden in overleg met de lokale/regionale werkzame tandheelkundige zorgverleners.
5. Elke stad of regio realiseert een gevarieerd preventief tandheelkundig aan-

bod voor jeugdigen: doorverwijzen, specialisatie, georganiseerde jeugdtandverzorging.

6. De georganiseerde eerstelijnsgezondheidszorg beschikt over de content van het Ivoren Kruis. Deze is (actief) beschikbaar voor de bevolking.

Het Ivoren Kruis wil een verkennende studie laten verrichten door een deskundig onderzoeksbureau. Op basis hiervan wordt een advies opgesteld over de wijze waarop beleidsrealisatie kan plaats-

vinden, te weten: een ontwerpplan programmatische tandheelkundige preventie.

Collectieve preventie is al bijna een eeuw het werkkterrein van het Ivoren Kruis. De noodzaak van het werk van de vereniging is door het lange bestaan niet minder geworden. Bij preventie is er eigenlijk nooit sprake van 'einde oefening'. De zegenrijke periode van de toepassing van fluoride lijkt zich nu tegen de mondgezondheid te keren. In ons land heeft het idee postgevat dat een gezonde mond iets vanzelfsprekends is. Dit wordt door recent onderzoek gelogenstraft. Het Ivoren Kruis maakt zich sterk voor het agenderen van nut en noodzaak van preventie als taak van alle spelers in de mondgezondheid, dus niet alleen in het tandheelkundig vakgebied. Voor de programmatische aanpak voor collectieve preventie zal het Ivoren Kruis ook overleg met VWS en de VNG organiseren.

Aandacht voor mondgezondheid in het basisonderwijs

Een heel aantrekkelijke manier om mondgezondheid te bevorderen, is te vinden in het basisonderwijs. Wie de moeite neemt om zelf eens in schoolboeken te kijken, ziet dat daarin maar heel beperkt en oppervlakkig aandacht wordt besteed aan gezondheidsthema's.

Begrijpelijk, want het is vaak al lastig genoeg om de basisvaardigheden als taalbeheersing en rekenen tussen die kleine oortjes te krijgen. En als het dan gaat over gezondheid, geven leerkrachten aan dat ze van externe partijen vooral lesmateriaal over obesitas krijgen aangeboden. Toch is ook mondgezondheid een gewild onderwerp op scholen. Dat heeft het Ivoren Kruis vorig jaar gepeild met een enquête onder leerkrachten.

Op dit moment ontbreekt een effectief werkend nationaal lesproject over mondgezondheid. Het Ivoren Kruis is bezig met behulp van bestaande expertise en bestaande regionale projecten nieuw lesmateriaal voor gebruik op basisscholen te ontwikkelen. Er komt een lespakket dat ook gebruikt kan worden door tandartsen, (preventie)assistenten en mondhygiënist die in de eigen omgeving eens aandacht aan mondgezondheid willen besteden. Niet om daarmee taken over te nemen van de GGD, maar gewoon als een blijk van gevoel voor maatschappelijk verantwoord ondernemen van de tandheelkundig zorgverlener. Met dit project willen het Ivoren Kruis haar leden nog intensiever bij de uitvoering van de doelstellingen van de vereniging betrekken.

Seminar 'Zin en onzin van preventie'

Volgend op de Algemene Ledenvergadering op vrijdag 10 oktober organiseert het Ivoren Kruis het seminar 'Zin en onzin van preventie'. Prof. dr. C. van Loveren en dr. G.A. van der Weijden presenteren tijdens de bijeenkomst onder andere de zin en onzin van verschillende preventietechnieken, -middelen en -producten. Op basis van de laatste systematische reviews komen diverse misverstanden aan het licht.

Na de zomer kunt u de officiële uitnodiging voor het seminar verwachten. Houd u voor het laatste nieuws ook www.ivorenkruis.nl in de gaten. Kijk bij vereniging en klik op ALV of seminar. Aanmelden kan per e-mail via info@ivorenkruis.nl of schriftelijk: Ivoren Kruis, Postbus 620, 2700 AP Zoetermeer. ALV deelnemers krijgen de vergaderstukken tijdig toegestuurd. Uiteraard is het ook mogelijk één van beide bijeenkomsten te bezoeken. U bent van harte welkom!

Endorsements en samenwerking met partners in het bedrijfsleven

Het Ivoren Kruis kan haar doelstellingen mede realiseren door samenwerking met partners in het bedrijfsleven. Consumentenproducten die voldoen aan de criteria voor goede preventie van het Ivoren Kruis kunnen een 'endorsement' krijgen. Endorsements worden alleen verstrekt indien uit een systematische review blijkt dat een product een bijdrage kan leveren aan de mondgezondheid. Een systematische review is een vorm van literatuuronderzoek. Een onderzoeker bekijkt welke onderzoeken er wereldwijd al naar een bepaald onderwerp zijn gedaan. De samenwerking met (endorsement-)

partners vergt van beide kanten een zorgvuldige aanpak. Het Ivoren Kruis is er niet om omzet van bedrijven te stimuleren. Toch snijdt het mes bij die samenwerking aan twee kanten. Het gebruik van de naam van de vereniging in de communicatie van bedrijven zorgt voor een verbetering van de reputatie en van de omzet van die bedrijven. Maar het Ivoren Kruis realiseert zich ook dat reclame voor mondgezondheidsproducten van belang is voor de juiste kennis van het dagelijks onderhoud van tanden en tandvlees. Dat draagt dus ook bij aan de door het Ivoren Kruis gewenste gedragsverandering.

Partners in preventie

Behalve met endorsementpartners werkt het Ivoren Kruis ook samen met partners in preventie. Door financiële bijdragen van de partners is het mogelijk meer en betere voorlichting voor de tandheelkundig zorgverlener en de patiënt te realiseren. Met Oral-B en GlaxoSmithKline is er al ruim twee jaar sprake van een partnerschap waarbij het Ivoren Kruis adviseert bij de voorlichting. Sinds begin 2008 is ook Johnson&Johnson (Listerine) als partner toegetreden.

Vernieuwd advies preventie van erosieve gebitsslijtage

De vernieuwde versie van het advies preventie van erosieve gebitsslijtage is dit voorjaar verspreid onder alle tandartsen en mondhygiënisten in Nederland en België. Partner in preventie GlaxoSmithKline maakte de druk en verspreiding van dit, door het Adviescollege Preventie Mond- en Tandziekten ontwikkelde advies, mede mogelijk. Adviezen zijn blijvend in ontwikkeling. Het Ivoren Kruis hoort graag wat u van het advies vindt en verzoekt u de in het advies meegezonden vragenlijst terug te sturen.

Nieuwe wachtkamerfolder

Het Ivoren Kruis heeft een nieuwe wachtkamerfolder ontwikkeld met de titel 'Voorkom tanderosie bij uw kind'. GlaxoSmithKline nam de kosten voor druk en verspreiding onder alle tandartsen en mondhygiënisten in Nederland en België voor haar rekening. Alle praktijken ontvingen tien exemplaren. Extra exemplaren kunt u tegen een geringe vergoeding (50 exemplaren kosten € 5,- voor leden en € 7,- voor niet-leden) bestellen op www.ivorenkruis.nl.

Presentatie tijdens consumentenbeurs Gezond Leven

Samen met partner Oral-B bracht het Ivoren Kruis de preventieboodschap onder de aandacht van duizenden bezoekers tijdens de consumentenbeurs Gezond Leven in de Utrechtse Jaarbeurs.

Kies voor gaaf!

Het college van zorgverzekeraars (CvZ) signaleert – evenals de tandarts zelf – dat de stijgende lijn van steeds meer gave kindergebitten lijkt te worden omgebogen. Indien de tandheelkundige professie en partijen betrokken bij de jeugdmondgezondheid op korte termijn niet reageren op dit signaal, wordt de trendbreuk van minder gave kindergebitten een feit. Om dit te voorkomen initieert de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde (NMT) het programma Kies voor gaaf! Het programma richt zich op het ontwikkelen en uitvoeren van een samenhangend en gecoördineerd beleid gericht op de mondgezondheid van de jeugd. Met een belangrijke rol voor de tandheelkundige professie én de collectieve preventie. Twee bestuursleden van het Ivoren Kruis hebben zitting genomen in twee projectgroepen van Kies voor gaaf! Voorzitter Teun Rietmeijer is lid van de Begeleidingscommissie en Ries de Jong is lid van Projectgroep 3: Bevordering Collectieve Tandheelkundige Preventie.

Teun Rietmeijer

Ries de Jong

Pierre Fauchard Academy

Met een lezing bij de Pierre Fauchard Academy op 28 maart gaf voorzitter Teun Rietmeijer de genodigden zijn toelichting op de visie van het Ivoren Kruis op de mondzorg voor kinderen. Over de standpunten in deze visie gaat het bestuur graag in debat met de leden van de vereniging tijdens de Algemene Ledenvergadering op 10 oktober.

Teun Rietmeijer voorzitter Ivoren Kruis

De volledig uitgesproken tekst kunt u nalezen op www.ivorenkruis.nl. Klik bij vereniging op missie, visie, ambitie.

Algemene Ledenvergadering Ivoren Kruis

Op vrijdag 10 oktober wordt de Algemene Ledenvergadering van het Ivoren Kruis gehouden. De voortgang en ontwikkelingen van de vereniging staan onder andere op het programma alsook de visie van het Ivoren Kruis op de mondzorg voor kinderen. De Algemene Ledenvergadering begint om 13.00 uur en wordt gehouden bij ACTA, Louwesweg 1 in Amsterdam. Aansluitend aan de vergadering kunt u deelnemen aan het seminar 'Zin en onzin van preventie'. Voor leden is het seminar gratis toegankelijk. Niet-leden zijn ook van harte welkom en betalen € 150,-.

Folders bestellen erg eenvoudig!

De gebruikers zijn lovend over de patiëntfolders van het Ivoren Kruis. Praktijken gebruiken 600.000 exemplaren per jaar. Bestellen is erg eenvoudig. Ga naar www.ivorenkruis.nl en klik op de knop 'folders bestellen'. Klik daarna op de cover van gewenste folder. Vul het gewenste aantal in (veelvoud van 50 stuks), leg ze in de

winkelwagen en klaar is Kees. Vergeet niet aan te vinken dat u lid bent van de vereniging. Leden krijgen een korting tot wel 30%. Graag maken wij u erop attent dat de voordeelpakketten extra aantrekkelijk zijn geprijsd. Het minimumorderbedrag voor een bestelling is € 40,- excl. BTW.

Nieuwe leden ontvangen een gratis kennismakingspakket ter waarde van € 40,-!

Geen internet beschikbaar?
Bel dan met de klantenservice via 0900 - 543 74 85.

Bestuur en Adviescollege

Het bestuur van het Ivoren Kruis bestaat uit vijf personen:

- A.G.M. Rietmeijer, tandarts (voorzitter)
  - mw. M.C.R.M. van Basten Batenburg, mondhygiënist (secretaris)
  - Th.F. Derksen, tandarts (penningmeester)
  - B. Fledderus, tandarts
  - M.Y. de Jong, beleidsadviseur
- ambtelijk secretaris: R.W. Bos

Het Adviescollege Preventie Mond- en Tandziekten adviseert het bestuur over de wetenschappelijk inhoudelijke aspecten van tandheelkundige preventie en voorlichting. Het Adviescollege bestaat uit zeven personen:

- prof. dr. C. van Loveren, tandarts (voorzitter), ACTA – vakgroep Cariologie Endodontologie Pedodontologie, Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA)
  - mw. dr. B.M. van Amerongen, tandarts, sectie Orale Biochemie, ACTA
  - mw. C.M.M. Berendsen-Wolters, mondhygiënist, Tandheelkundig Preventief Medewerker GGD Noord en Midden Limburg
  - mw. prof. dr. M.C.D.N.J.M. Huysmans, tandarts, UMCG Centrum voor Tandheelkunde en Mondzorgkunde, Rijksuniversiteit Groningen
  - mw. dr. A.A. Schuller, tandarts-epidemioloog, TNO Kwaliteit van Leven
  - dr. G. Stel, kindertandarts, Preventieve en Curatieve tandheelkunde, UMC St Radboud Nijmegen
  - dr. G.A. van der Weijden, tandarts-parodontoloog, afdeling Parodontologie, ACTA
- secretaris: mw. ing. M.C. Nap

Contributie

De contributietarieven voor 2008:

Tandarts:	€ 63
Mondhygiënist:	€ 29
Preventieassistent:	€ 29
Tandtechnicus/Tandprotheticus:	€ 63
Student:	€ 17
Groepspraktijk:	€ 130
Donateur (niet praktiserend):	€ 29
Onderwijs- of gezondheidszorginstelling:	€ 185
Bedrijf:	€ 325
Buitenlands lid:	€ 63

Colofon

Redactie: PRLT Communicatie
Vormgeving: Boulogne Jonkers
Druk: Joh. Enschedé Amsterdam

Postadres:
Postbus 620, 2700 AP Zoetermeer

info@ivorenkruis.nl
klantenservice@ivorenkruis.nl
Telefoon 0900 - 543 74 85
www.ivorenkruis.nl

Laatste nieuws? Meld u aan voor de gratis digitale nieuwsbrief via www.ivorenkruis.nl